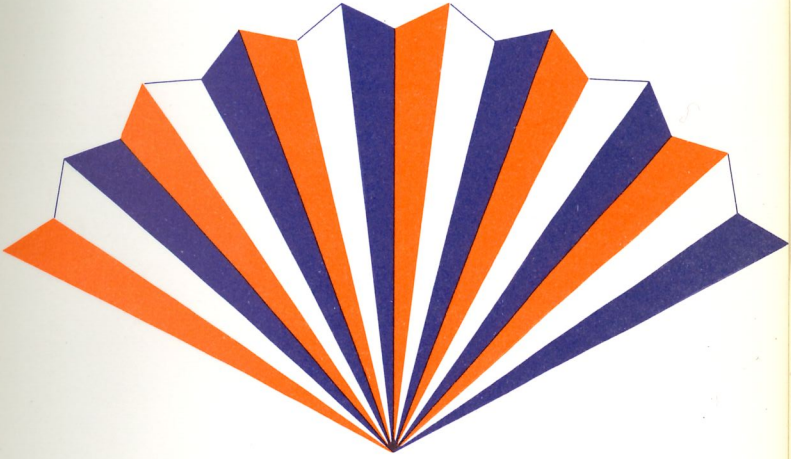

1973

Ballet Folklórico de México

15 juni	Rotterdam	Rotterdamse Schouwburg
16 juni	Eindhoven	Stadsschouwburg
17 juni	Amsterdam	Stadsschouwburg
18 en 19 juni	Den Haag	Nederlands Congresgebouw
20 juni	Amsterdam	Stadsschouwburg
21 juni	Nijmegen	Stadsschouwburg
23 juni	Utrecht	Jaarbeurs Congrescentrum

Ballet Folklorico de Mexico

Artistieke leiding : Amalia Hernandez

Het vermaarde Ballet Folklorico uit Mexico, dat de in ons land weinig bekende Mexicaans-Indiaanse volkskunst presenteert, heeft zijn hoofdkwartier in het Paleis voor Schone Kunsten in de Mexicaanse hoofdstad. Het maakte o.m. diepe indruk op de internationale bezoekers van het festival tijdens de Olympische Spelen in Mexico. Het Ballet Folklorico bestaat uit twee groepen – met in totaal 200 dansers, musici en zangers – waarvan één groep permanent de voorstellingen in het eigen theater verzorgt terwijl de andere groep elders in binnen- of buitenland optreedt. Het Ballet Folklorico werd in 1952 door de danseres Amalia Hernandez opgericht. Dank zij het werk van deze artistieke leidster staat de groep bekend om de hoge en authentieke kwaliteit van zijn selecties uit de vroege en hedendaagse Mexicaanse volkskunst.

Aan de beginjaren van onderzoek en opbouw kwam een eind in 1959, toen het Ballet Folklorico met veel succes was opgetreden op de Pan-Amerikaanse Spelen in Chicago. President Lopez Mateos bood de groep de nodige blijvende steun aan om uit te groeien tot 'een van de beste dansgroepen van de wereld'. Bij zijn Europese debuut in het Théâtre des Nations in 1961 in Parijs verwierf het Ballet Folklorico de eerste prijs in de categorie danskunst.

Amalia Hernandez begon haar loopbaan als klassiek danseres na opgeleid te zijn bij het ballet van Anna Pavlova en het ballet van de Parijse Opéra. De befaamde Spaanse danseres La Argentinita leidde haar op voor de Spaanse dans. De Amerikaanse moderne danser Waldeen oriënteerde haar in de moderne dansrichtingen.

Aan het begin van de jaren vijftig was Amalia Hernandez als lerares en choreografe verbonden aan het nationaal instituut voor schone kunsten in Mexico. In die periode besloot zij zich volledig te gaan toeleggen op het uitdiepen van de nationale culturele schatten die zij in haar internationale carrière in het klassieke en moderne ballet steeds weer op het spoor was gekomen. Met een kleine groep mede-geïnteresseerden begon Amalia Hernandez in 1952 haar eigen folkloregeselschap dat binnen tien jaar tot een erkend nationaal instituut zou uitgroeien.

Sinds 1960 heeft Amalia Hernandez, die aanvankelijk bleef meedansen maar zich later tot de leiding en choreografie beperkte, dertig verschillende folkloredansstukken met 56 verschillende dansvormen ten tonele gebracht. Met haar werk verwierf zij 48 Mexicaanse en buitenlandse prijzen. Een van haar leerlingen is haar dochter Norma Lopez Hernandez, die nu met de leiding van de thuisgroep belast is.

Ballet Folklorico de Mexico

Algehele leiding en choreografie	Amalia Hernandez
Directeur	Norma Lopez Hernandez
Decor-ontwerpers	Robin Bond, Jose G. Rosas, Luis Alaminos, Delfina Vargas
Kostuum-ontwerpers	Dasha, Delfina Vargas, Jose G. Rosas, Luis Alaminos
Koor-leiding	Luis Sandi, Ramon Noble
Belichting	Tom Skelton, Edmundo Arreguin
Coördinatie	Rosa Reyna, Pedro Munoz, Guillermo Keys, Tulio de la Rosa, Jose Villanueva
Productieleiding	Felipe Segura
Technische leiding	Leonardo Pelaz
Rekwisieten	Manuel Rivas, Moisés Arbolella
Administratie	Jose Paredes
Technici	Jesus Cueto, Guar
Garderobe	Gloria Campero, Mario Sosa
Repetitors	Roseyra Marengo, Carlota Lozano, Valentina Castro, Luis Fandino
Geluidsregie	Humberto Camargo

Nationaal Instituut voor Schone Kunsten, Mexico

Ballet Folklorico de Mexico

artistieke leiding Amalia Hernandez

Programma

Guelaguetza (Welkomst-groet)
Chiapas
Mis van Chamula
Het leven is een spel
De Olmecen
Veracruz

Pauze

De Mayas
Bruiloft in de Huasteca
Dans van het hert
Serenades
Jalisco

Danseressen :

Azucena Jiménez
Ma. Elena González
Carmen Molina
Ana Ma. Tapia
Esther Vizcarra
Mercedes Loza
Evangelina Pola
Elsa García
Elía Macías
Josefina Maldonado
Rocío Torres
Rosa Elena Jiménez
Rosalinda Torres
Haydee Maldonado
Leticia Cázares

Dansers :

José Villanueva
Humberto Treviño
Raúl Valdez
Eduardo Velázquez
Efrenttello
Emilio Cerón
José Santacruz
Ricardo Higuera
Ramón Domínguez
Pedro Rodríguez
Rolando Cano
Everardo Hernández
Jorge Garduño
Francisco Cruz
Carlos Ochoa Ochoa

Koor :

Sopranen :

Silvia Dávila
Teresa Delgado
Sara Pérez
Cristina Steger
Guadalupe Guerrero
Amparo Martínez

Alten :

Hortencia Heredia
Angeles Villanueva
Ma. Inés Moreno
Delia Villarreal
Ofelia Gaona
Susana Palumbo

Tenoren :

Claudio Bonifax
Miguel A. Galindo
Ignacio Chávez
Pedro Muñoz
David Huicochea
Maximino Vega

Bassen :

Tomás Martínez
José Luis Iñiguez
José Benítez Bernal
Sergio Vázquez
Armando Vázquez
Jesús Villa

Musici :

Marcelino Ortega
Cutberto Pérez
José Luis Segura
Manuel Balle
Abdias Delgado
Carlos Baltazar
Santos Zamora
Lucio Ramírez
Marcelino Reyes
Rafael Rosas
Ceferino Romero
Israel Chávez
José Ma. Bolón
Alejandro Muñoz
Pedro Antonio García

Guelaguetza (Welkomst-groet)

Guelaguetza betekent 'offerande ter verwelkoning' en bestaat uit twee dansen, één oude en één traditionele dans. Beide waren bedoeld als begroeting van bezoekers, en Amalia Hernandez en het Ballet Folklórico de Mexico verwelkomen het publiek met deze uitvoering.

'Dans van de veer'

Deze veelkleurige en prachtig beheerste dans werd honderd jaar geleden voor het eerst uitgevoerd door de Zapotecen van Teotitlan del Valle. Duizenden veertjes zijn verwerkt in de hoofdtooi van de dansers. Het ambacht van het maken van deze hoofdtooien wordt nog steeds beoefend door dezelfde bevolkingsgroep. Vroeger werden deze ornamenten vooral gebruikt ter begroeting van hoge bezoekers.

'Jarabes'

Een traditionele feestdans, afkomstig uit Betaza, van oudsher gedanst door de mooiste meisjes van het dorp als weer een ander middel om voorname bezoekers aangenaam te stemmen.

Chiapas

In Chiapas, Mexico's zuidelijkste provincie, is de muziek de zuster van de rivieren; nauw verbonden met het landschap van weelderige, fantastische oerwouden, vruchtbare valleien en rivieren, een wilde oceaan met zachte witte stranden. De bewoners, de Chiapanecos, zijn sterk met de bodem verbonden. Wat de aarde hen geeft, wordt beantwoord met zang en met de muziek van de alomtegenwoordige marimba, de Mexicaanse houten xylofoon. De rijke schoonheid van de jungle, de rustige landerijen en de bulderende oceaan worden teruggevonden in de hoogst emotionele volksmuziek van Chiapas.

Het Ballet Folklórico geeft hieruit een bloemlezing: de Chiapas-wals, 'De Zakdoek', 'El Alcaraban', 'El Piri', 'La Moruncha', 'De Schildpad', 'El Chachito', 'El Rascapetate', en koorliederen als de Sultana-wals, 'Tres de Mayo' en 'Coatan'.

Misa Chamula

De indrukwekkende Mis van Chamula is waarheidsgetrouw gereconstrueerd uit de oorspronkelijke plechtigheid, afkomstig uit San Juan

Jalisco

Chamula in Chiapas. Op de naamdag van Sint Johannes komen duizenden Chamula's, afstammelingen van het keizerrijk der Maya's, bijeen in het dorp San Juan om de plechtigheid bij te wonen. Zij komen uit wijde omtrek en vanuit de kleinste berggehuchtjes, getooid met hun sieraden en hun sombreros versierd met veelkleurige pompoenen.

In deze mis zijn twee godsdiensten verenigd. De heiligen die vereerd worden zijn christenen, maar het kruis is ontleend aan de Maya-cultuur. Het koor zingt de liederen in het eigen dialect, begeleid met in handwerk gemaakte instrumenten.

Het leven is een spel

In de negentiende eeuw onderging de Mexicaanse kunst sterke invloeden van de Franse cultuur. Salonspelletjes waren toen in de mode en vonden via Spanje en Frankrijk ingang in Mexico.

Amalia Hernandez heeft een uitzonderlijk werk op dit gegeven gebaseerd. Het spel is een allegorie dat de Mexicaanse kijk op leven en dood in beeld brengt.

Het ballet bestaat uit vier delen: Kinderspelen (Rondas); Liefdes-spelletjes (Malaguena); Kansspelen (De Loterij) en Dodelijke spelen (De Roulette).

Los Olmecas de Tabasco

Het enige dat bekend is van de meer dan 2000 jaar oude Mexicaanse beschaving, ligt opgetast in bouwwerken en beelden gevonden op verspreide plaatsen tussen de hoofdstad Mexico en Honduras. De enige erfenis van de pre-columbiaanse cultuur der Olmeken is haar beeldhouw-kunst. Deze roept een wereld op bevolkt door goden die half mens waren, half tijger. De tijger is een steeds terugkerend thema in deze sculptuur, soms verschijnend in de vorm van een man of kind met kat-achtige trekken.

In dit ballet wordt de Tijger-cultus in herinnering geroepen. De Olmecas geloofden dat de Tijgergod licht bracht in de duisternis met zijn mantel van sterren-bespikkeld bont. Rituele jagers zochten de tijgers in de Mexicaanse wouden. Werd een tijger gevangen, dan werd hij niet gedood maar naar een tempel gebracht en daar vereerd.

'Los Olmecas de Tabasco' bestaat uit drie delen: Voorbereidingen voor de Tijgerjacht; Jacht op de Tijger en Verering van de Tijger.

Veracruz

De muziek en dans van de Jarochos, de bevolking van de kust van Veracruz vertonen afrikaanse invloeden en vallen te onderscheiden in drie verschillende stijlen. Ze zijn voortgekomen uit de achttiende eeuw toen de negerslaven uit West-Afrika naar deze kust werden gebracht.

Het werk begint met een koornummer, 'De Klacht van de Jarochas', waarin het droeve lot van de slaven wordt opgeroepen. De melodie wordt geneuried op het ritme van de zeegolven.

Andere invloeden in de muziek van Veracruz zijn de liederen van de Spaanse veroveraars geweest en de levendige muziek van de pre-spaanse Totonaca-Indianen.

'De Klacht van de Jarochas' wordt onderbroken door een reeks vrolijke liedjes gespeeld door een typische Veracruz-band: 'El Tilingo Lingo', 'De Zoon van Siqui Siri', 'Zapateado Veracruzano', 'El Coco' en de wereldvermaarde 'El Bamba', een virtuoos nummer waarin het danspaar met de voeten een lang lint tot een lasso knoopt als symbool van een liefdesverhouding.

De Maya's

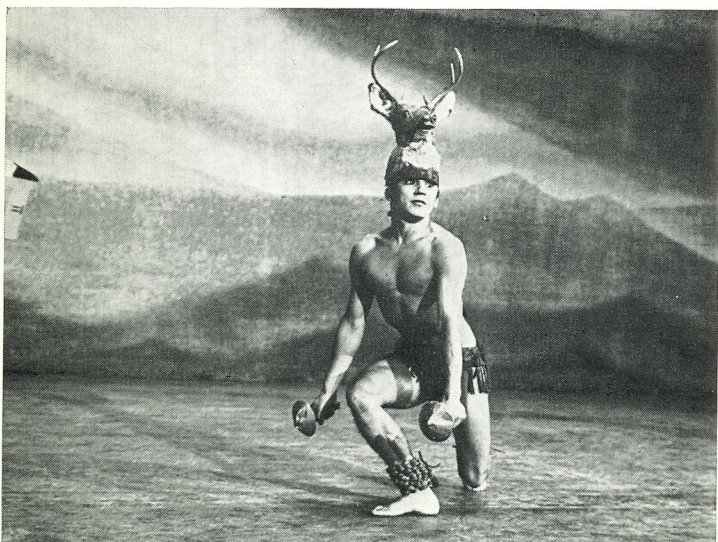
De Maya-beschaving heeft Mexico zijn befaamdste gezicht gegeven op het gebied van beeldende kunsten en architectuur, vaak opzienbarend verwant met de antieke culturen in het Middellandse Zee-gebied. De Maya's waren ook zeer ontwikkeld in de wetenschap, vooral de astronomie. Zij berekenden de lengte van het jaar met opmerkelijke zuiverheid. Hun leven werd beheerst door ontelbare goden en een diep-indringende religie.

Amalia Hernandez heeft een aantal Maya-legenden verzameld uit de Popol Vuh en de Chilam Balam, de twee Maya-bijbels, en in dit ballet verwerkt.

Drie legenden: rond de boze godin van de jacht Xtabay, die mannen be-goochelt, vangt en doodt; rond Nic-te, een bloem die de vluchtige natuur van de sterfelijke liefde symboliseert, en rond de drie Prinselijke Gebroeders van wie er een op geheimzinnige wijze verdwijnt.

Het ballet begint met een rituele dans van de prins en de prinses. Xtabay verschijnt en betovert de prins. De prinses, alleen achtergebleven, bezoekt de godin en vraagt haar de prins te zoeken. Maar hij is Xtabay gevolgd door de Heilige Wouden naar de 'ciebas', de priesteressen van Xtabay. Zij brengen hem in een diepe slaap en doden hem.

Op de 'Canto a la Muerte del Principe' (Gezang bij de Dood van de Prins) volgen drie dansen, de dans van de Murcielagos, de Dans van de Vleermuizen – die verjaagd worden door de Gouden Kaketoe, afgezant van de Zonnegod die de prins met de goden in de hemel verenigt – en de Dans van de Ridders van de Nacht, priesters van de negen hemelen, die het leven in het hiernamaals vertegenwoordigen.

Dans van het hert

Bruiloft in de Huasteca Potosina

De Huasteca is het gebied in het noordwesten van Mexico, een streek met sterke contrasten in landschap, klimaat en temperamenten. Dit ballet vertelt een eenvoudig verhaal uit deze streek over de liefde die de dood overwint.

Een boerenjongen rijdt te paard naar zijn bruid op zijn trouwdag. Hij ontmoet onderweg een Indiaans meisje en wordt verliefd op haar. Hij verleidt haar en vervolgt erna zijn weg. In het dorp danst zijn bruid de voor-bruiloftsdans. De jonge 'ranchero' arriveert, danst met zijn aanstaande vrouw en met de dorpsbewoners. Plotseling houdt het dansen op. Een rivaal is ten tonele verschenen om de bruid voor zich op te eisen. De twee mannen vechten met hun machetes om het meisje en de rivaal wordt gedood. De overwinnaar laat de gevallene wegbrengen opdat het feest voortgezet kan worden. Twee vrouwen blijven bij de dode man waken.

In de Huasteca is de vreugde van het leven onoverwinbaar door de tragiek van de dood.

De Dans van het Hert

De Herten-dansen zijn sinds onheuglijke tijden aan de kust van de Stille Oceaan uitgevoerd. In deze dans vereren de Yaqui-Indianen het hert als centrum van hun religieuze en economische bestaan. Het Ballet Folklorico reproduceert de Herten-dans in exact dezelfde vorm die de Yaquis er altijd aan gegeven hebben.

De plechtigheid begint met de 'Dans van de Jagers'. Een lid van de stam die uitgedost is met een hertenkop met gewei probeert te ontkomen aan twee priesters die de rol van de jagers uitbeelden. Hij slaagt er in tot zij hem bij een bron tot staan brengen en neerschieten. Het stervende hert tracht wanhopig te ontkomen, maar sterft tenslotte. De dans is een symbool van het respect voor de geestkracht en het uithoudingsvermogen van het hert.

Serenades

De gewoonte om serenades te brengen heeft diepe wortels in de Mexicaanse ziel. Het gebruik is meer dan honderd jaar oud en behoort tot de mooiste en dichtelijkste nationale tradities.

Drie typische Serenades zijn opgenomen in dit deel van het programma. Het Koor geeft een uitvoering van Roman Castillo's 'Corrido', een lied over de romantische beproevingen van een jongeman omgeven door rivalen. 'El Quellite' wordt gezongen als lofzang op een mooie jonge vrouw en 'El Carretero' bestaat uit vrolijke streekliedjes over werk en liefde.

Jalisco

De staat Jalisco is het land van de Charros, de Chinas en de Mariachis. Sinds de vorige eeuw is dit gebied het symbool geworden van de Mexicaanse natie. De Charros van Jalisco staan bekend om hun levensvreugde en hun geestkracht. De volkskunst van Jalisco vangt de ziel van Mexico in zijn sensuele muziek, zijn verfijnde dansen en oogverblindende kostuums.

Met dit ballet wordt iedere voorstelling van de Ballet Folklorico-reisgroep besloten.

Het werk begint met een Mariachi-optocht die levendige 'sones' speelt aan het begin van een fiesta. Op de achtergrond ziet men de traditionele bar-kiosk die men in alle kleine Mexicaanse stadjes tegenkomt. Het feest begint. Dit deel bestaat uit liederen en dansen als 'El Tren', 'El Tranchete', 'La Negra' en 'El Jarabe Tapatio', de befaamde Mexicaanse hoeden-dans. Aan het eind van de voorstelling nemen de dansers op kleurrijke wijze afscheid van het publiek.

Sluïting Holland Festival 1973

Museumpleinfeest

zaterdag 7 juli 20-24 uur

Uitvoeringen in vier gebouwen :

Concertgebouw
20.15 uur	Concertgebouworkest o.l.v. Hans Vonk
solisten Marjolein de Sterke en Jan Wijn
Rossini – Ouverture Guillaume Tell
Mendelssohn – Violconcert
Liszt – Pianoconcert in Es gr.t.
Strawinsky – Suite L'oiseau de feu
Rijksmuseum
Röellzaal – 20.15 uur	a. Ensemble Les Ménestrels, Wenen
– Middeleeuws muziekspel 'Aucassin et
Nicolette'
b. Het Nederlands Kamerorkest o.l.v. Szymon
Goldberg
– Webern – Adagio
– De Fesch – Concerto grosso op. 10 nr. 2
– Strawinsky – Concerto en Ré
– Haydn – Symfonie nr. 57
Rijksmuseum
Vincent van Gogh
20.15 uur	Jules Croiset's solotoneel 'Een zekere Vincent. . .'
Stedelijk Museum
aula – 20.15 uur	Instrumentaal theater door Ensemble MW2,
Krakau o.l.v. Kaczynski
Werken van Boguslaw Schäffer

Uitvoeringen in de openlucht 20 tot 24 uur (gratis)

Oude muziek en dans m.m.v. Studio Laren en
't Kliekske'
Amsterdams Electrisch Circus: Peter Schat
'Het 5e seizoen'
Straattheater 'Welfare State', Leeds
Stichting Multi-Media 'Makaka'
Instant Composers Pool o.l.v. Willem Breuker
Ricciotti-ensemble, Amsterdam
Theatergroep 'Angels of Light', San Francisco
Toneelgroep Sater, Amsterdam
Beeldende Kunstenaarsgroep Kitching,
Amsterdam
Klaus Göhling's 'Babbelpast', Düsseldorf
Flup & Ju Bedrijf, Zeeland
e.v.a.

Kaartverkoop voor alle zaaluitvoeringen vanaf 13 juni uitsluitend aan het
bespreekbureau van het Concertgebouw, dagelijks van 10 tot 15 uur
(telefoon 718345)

Plaatsen Concertgebouw f 5,— ; overige zalen f 3,50